

Ledningsnät
Ledningsnät Utredning
Fred Erlandsson

Styrelsen för Stockholm Vatten AB

Anmälningsärende - Samarbetsavtal för Edsviken Vattensamverkan

FÖRSLAG TILL BESLUT

Styrelsen föreslås besluta

att godkänna anmälan

att samarbetsavtalet för Edsviken Vattensamverkan (bilaga 1), inklusive kostnad och kostnadsfördelning, för åren 2025-2028 godkänns.

att samarbetet inom Edsvikens avrinningsområde, i enlighet med bilagd beskrivning av samverkan och dess översiktliga direktiv (bilaga 3), godkänns.

att en ledamot med ersättare till politiska styrgruppen utses.

Christian Rockberger
Verkställande direktör

Sonny Sundelin
Avdelningschef
Ledningsnät

Bilagor: 1) Avtal 2025-2028 tillsvidare
2) Missiv avtal Edsviken 2025-2028 tillsvidare
3) Beskrivning och översiktliga direktiv 2025-2028 tillsvidare rev

Sammanfattning

Kommunerna i Edsvikens avrinningsområde (Sollentuna, Danderyd, Järfälla, Solna, Sundbyberg och Stockholm, genom Stockholm Vatten AB) har tillsammans med Länsstyrelsen och Naturhistoriska riksmuseet sedan 2005 bedrivit ett samarbete, i en formaliserad, politiskt förankrad form, för att förbättra miljösituationen i Edsviken. Arbetet sker i enlighet med EG:s (EU:s) ramdirektiv för vatten (2000/60/EG), det s.k. vattendirektivet. Då Stockholms belastning på Edsviken, till största del, sker via Järva dagvattentunnel faller det sig naturligt att Stockholm Vatten är Stockholms representant i Edsviken Vattensamverkan. Detta är en förnyelse av tidigare avtal som även det omfattade fyra år.

Kostnadsfördelningsprincipen är att kostnaderna skall spegla bedömd miljöpåverkan.

Den årliga kostnaden för Stockholm Vattens deltagande i Edsvikens Vattensamverkan är 121 000 kronor. Utöver det förväntas vi även delta i såväl arbetsgruppen med en arbetsgruppsrepresentant som i den politiska styrgruppen med en ledamot/ersättare.

Bakgrund

Avtalet omfattar fyra år liksom senast. Tidigare har avtalet förnyats med tre års intervall. Giltighetstid för nuvarande avtal är 2021-2024. Giltighetstid för avtal som skall beslutas är 2025-2028. Stockholm Vatten har representerat och bekostat detta avtal för stadens räkning sedan början av samarbetet men sedan flera avtal tillbaka är vi formellt stadens representant, dvs det tas endast i Stockholm Vattens styrelse och ej i Stadshuset.

Då Stockholms belastning på Edsviken, till största del, sker via Järva dagvattentunnel faller sig detta naturligt. Övrig belastning från Stockholm kommer via Igelbäcken eller via utsjöpåverkan. Nettobelastningen från dessa källor är dock synnerligen begränsad i förhållande till belastningen via Järva dagvattentunnel.

ÄRENDET

Historik

Edsviken Vattensamverkan är ett samarbete inom Edsvikens avrinningsområde mellan Stockholm Vatten AB och kommunerna; Danderyd, Järfälla, Sollentuna, Solna och Sundbyberg.

Hösten 2003 startade ett informellt samarbete på tjänstemannanivå kring vattenvården i Edsvikens avrinningsområde mellan rubricerade kommuner/bolag och Länsstyrelsen i Stockholms län. Samverkan bygger på intentionerna i EG:s ramdirektiv för vattenförvaltning och den administrativa gränsen för samarbetet har därmed definierats utifrån avrinningsområdet (påverkansområdet). Samverkansarbetet har pågått i en formaliserad, politiskt förankrad, form sedan 2005 och bedrivs enligt en gemensam verksamhetsplan som tas fram för varje år.

Mål och syfte

Syftet med samverkan är att förbättra miljösituationen i Edsviken genom att samla och sprida kunskaper om vattenmiljön. Kunskaper som de enskilda kommunerna behöver för deras respektive vattenvårds- och åtgärdsarbete. Edsviken vattensamverkan har sedan samarbetet startade genomfört ett gemensamt miljökontrollprogram som utgör en gemensam

kunskapsbas. Resultaten används till att identifiera åtgärdsbehov och i Edsviken följa upp den samlade effekten av genomförda åtgärder i respektive kommun. För mer ingående gällande mål och syfte för samarbetet hänvisas till bilaga 3. "Beskrivning och översiktliga direktiv 2025-2028 tillsvidare rev".

Ekonomi

Kostnadsfördelningsprincipen är att kostnaderna skall spegla bedömd miljöpåverkan. För mer information om fördelningen hänvisas till bilaga 3 men i korthet är den enligt nedanstående:

Kostnaden per år, om 550 000 kronor, för åren 2025-2028, fördelas enligt nedan.

Kostnad per avtalspart uttryckt i procent och kronor

Sollentuna	42 %	231 000 SEK
Danderyd	22 %	121 000 SEK
Stockholm Vatten AB	22 %	121 000 SEK
Järfälla	6,6 %	36 300 SEK
Solna	4,2 %	23 100 SEK
Sundbyberg	3,2 %	17 600 SEK

I avtalet för åren 2025-2028 kvarstår samma kostnad som samverkan haft under flera föregående år, medan en uppräknad avgift är föreslagen för efterföljande år.

Kostnadsfördelningen är fortsatt densamma som tidigare.

Uppföljning

För föreslagna prioriterade åtgärder svarar respektive kommun för såväl genomförandet som finansiering.

Bolagets analys och bedömning

En förutsättning för att nå det övergripande målet, att Edsviken ska bedömas ha god ekologisk status senast år 2039 samt god kemisk status på sikt, är att vi arbetar kommunövergripande. Detta är ett väl fungerande samarbete i riktning mot det men mycket arbete kvarstår innan vi når målet.

Då Stockholm Vattens påverkan av Edsviken via Järva dagvattentunnel utgör en så pass stor påverkanskälla kan vi svårligen avstå från deltagande i Edsviken Vattensamverkan.

SLUT

Avtal om samarbete kring vattenvården i Edsvikens avrinningsområde, i form av Edsviken Vattensamverkan.

§ 1 Parter

Danderyds kommun, Järfälla kommun, Sollentuna kommun, Solna stad, Stockholm Vatten och Avfall AB och Sundbybergs stad.

§ 2 Bakgrund

Bakgrunden till detta avtal beskrivs i ”Beskrivning av Edsviken Vattensamverkan och översiktliga direktiv för åren 2025-2028 tillsviare” daterad 2024-09-20.

§ 3 Syfte

Edsviken Vattensamverkan syftar till att samverka om, samordna och främja parternas vattenvårdsarbete inom Edsvikens avrinningsområde. Arbetet ska bidra till att Edsvikens ekologiska och kemiska status förbättras.

§ 4 Avtalsperiod

Avtalet omfattar fyra år (2025-2028). Efter denna period förlängs avtalet tillsviare tills det sägs upp av någon av parterna i enlighet med avtalets uppsägningsvillkor.

§ 5 Gemensamma åtaganden

Parterna är överens om att Edsviken Vattensamverkan primärt ska:

- Bedriva miljökontroll enligt ett beslutat program för Edsviken.
- Ta fram underlag för planering av förbättringsåtgärder.
- Utbyta erfarenheter och dela goda exempel.
- Sprida gemensam information.
- Beskriva samarbetets planerade aktiviteter i en årlig verksamhetsplan.

Kostnaderna för arbetet inom samverkan ska fördelas på parterna enligt överenskommen kostnadsfördelningsprincip.

§ 6 Återrapportering

Återrapportering om samarbetets fortskridande och ekonomi ska ske årsvis till den politiska styrgruppen, vilken ansvarar för att återrapportera till respektive kommun/bolag.

§ 7 Organisation av samverkan

Edsviken Vattensamverkan utgörs av en politisk styrgrupp med en ledamot med ersättare från respektive avtalspart, en arbetsgrupp med minst en tjänsteman från respektive avtalspart. Länsstyrelsen bjuds in som adjungerad representant.

Den politiska styrgruppen beslutar vad som ska göras, hur medlen ska fördelas och inom vilka tidsramar arbetet ska genomföras. Såväl ledamöter som ersättare i styrgruppen för Edsviken

vattensamverkan förväntas delta i de möten, exkursioner och event som beslutats av styrgruppen. Sollentunas politiska delegat är ordförande för den politiska styrgruppen.

Arbetsgruppen, ansvarar för det praktiska arbetet. Samarbetet leds av en samordnare från Sollentuna kommun. Arbetet utgår från en verksamhetsplan. Arbetsgruppen upprättar förslag till verksamhetsplaner, ansvarar för utredningar, upphandlar och styr konsulter samt rapporterar resultat till den politiska styrgruppen.

Länsstyrelsen ingår i samverkan som adjungerad med sitt ansvar för regional samordning och som länk till vattenförvaltningen i norra Östersjöns vattendistrikt.

§ 8 Samordning

Sollentuna kommun har för Edsviken Vattensamverkans räkning ansvaret för administrativ samordning, ekonomihantering och hemsidauppdatering. Sollentuna kommuns kostnader för arbetet bekostas av den gemensamma samverkansbudgeten. Sollentuna kommun ska minst en gång per år lämna en ekonomisk redovisning över verksamheten och årligen redovisa arbetsgruppens förslag till budget för kommande år.

§ 9 Kostnadsfördelning

Kostnaden per år under avtalstiden, 2025-2028, är 550 000 kronor. Efter de första fyra (4) åren ska kostnaden (550 000 kronor) justeras årligen baserat på K21 (tidigare K84) faktorprisindex för konsulttjänster. Justeringen ska ske under januari månad varje år med basmånad december 2024. Utgående avgift ska dock aldrig vara lägre än den i detta avtal angivna avgiften för avtalstiden 2025-2028. Kostnaden fördelas på ingående kommuner/bolag enligt samma kostnadsfördelningsprincip som i föregående avtal. Kostnadsfördelningsprincipen bygger på bedömd påverkan på Edsviken. Nedan redovisas andel av kostnaden per avtalspart.

Kostnad per kommun/bolag uttryckt i procent och kronor för åren 2025-2028

Sollentuna	42 %	231 000 SEK
Danderyd	22 %	121 000 SEK
Stockholm Vatten och Avfall AB	22 %	121 000 SEK
Järfälla	6,6 %	36 300 SEK
Solna	4,2 %	23 100 SEK
Sundbyberg	3,2 %	17 600 SEK

Den årliga kostnaden ska täcka samordning och samarbetets gemensamma åtaganden i enlighet med verksamhetsplanen. För genomförande av åtgärder svarar respektive kommun för såväl genomförande som finansiering om ej annat avtalas av styrgruppen för Edsviken vattensamverkan.

§ 10 Uppsägning

Detta avtal kan sägas upp efter de första fyra åren (2025-2028) med en uppsägningstid om två (2) år. Uppsägningen ska ske skriftligen och vara samordnaren i Sollentuna kommun tillhanda senast två (2) år före önskat slutdatum. Den långa uppsägningstiden är satt för att kunna garantera ett kontinuerligt arbete med Edsviken.

§ 11 Tvister

Tvister med anledning av detta avtal ska i första hand avgöras genom förhandlingar mellan parterna och i andra hand av svensk domstol. Laga domstol ska vara Attunda tingsrätt.

§ 12 Signering

Politiskt antagande av avtalet i medlemskommunerna ersätter fysisk signering. Protokollsutdrag från beslutande möten översänds till samordnaren på Sollentuna kommun för arkivering.

Miljö- och klimatnämnden i Sollentuna kommun
Kommunstyrelsen i Järfälla kommun
Stadsmiljö- och trafiknämnden i Sundbyberg stad
Styrelsen för Stockholm Vatten och Avfall AB
Tekniska nämnden i Danderyds kommun
Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Solna stad

Edsviken Vattensamverkan, ett samarbete inom Edsvikens avrinningsområde mellan kommunerna Danderyd, Järfälla, Sollentuna, Solna, Stockholm (genom Stockholm Vatten och Avfall AB) och Sundbyberg.

Hösten 2003 startade ett informellt samarbete på tjänstemannanivå kring vattenvården i Edsvikens avrinningsområde mellan rubricerade kommuner och Länsstyrelsen i Stockholms län. Samverkan bygger på intentionerna i EG:s ramdirektiv för vattenförvaltning och den administrativa gränsen för samarbetet har därmed definierats utifrån avrinningsområdet (påverkansområdet). Samverkansarbetet har pågått i en formaliserad, politiskt förankrad, form sedan 2005 och bedrivs enligt en gemensam verksamhetsplan. Syftet med samverkan är att förbättra miljösituationen i Edsviken genom att samla och sprida kunskaper om vattenmiljön. Kunskaper som de enskilda kommunerna behöver för deras respektive vattenvårds- och åtgärdsarbete. Edsviken vattensamverkan har sedan samarbetet startade genomfört ett miljökontrollprogram som utgör en gemensam kunskapsbas. Resultaten används till att identifiera åtgärdsbehov och i Edsviken följa upp den samlade effekten av genomförda åtgärder i respektive kommun. I det föreslagna avtalet för åren 2025-2028 kvarstår samma kostnadsfördelning som samverkan haft under flera föregående år. Den 1 januari 2029 fortsätter avtalet löpande tills avtalet sägs upp, men med en indexreglerad avgift baserat på K21 faktorprisindex för konsulttjänster. Vattensamverkan vill, för det fortsatta arbetet inom Edsvikens avrinningsområde med hänvisning till bilagda beskrivning av samverkan, föreslå att Danderyd, Sollentuna, Järfälla, Solna och Sundbybergs kommuner samt styrelsen för Stockholm Vatten och Avfall AB beslutar följande:

- **Avtal om samarbete kring vattenvården i Edsvikens avrinningsområde, i form av Edsviken Vattensamverkan. Daterat 2024-09-20 godkänns/antas.**
- **Samarbetet inom Edsvikens avrinningsområde, i enlighet med bilagda beskrivning av Edsviken Vattensamverkan och översiktliga direktiv.**
- **En ledamot och en ersättare till den politiska styrgruppen utses.**

Jonas Riedel
Ordförande Edsviken Vattensamverkan

Miljö- och klimatnämnden i Sollentuna kommun
Kommunstyrelsen i Järfälla kommun
Stadsmiljö- och trafiknämnden i Sundbyberg stad
Styrelsen för Stockholm Vatten och Avfall AB
Tekniska nämnden i Danderyds kommun
Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Solna stad

Beskrivning av Edsviken Vattensamverkan och översiktliga direktiv

Bakgrund

Friska vatten med ett rikt växt- och djurliv utgör stora kvaliteter i det tätortsnära landskapet. Möjligheten att kunna njuta av bad, sportfiske och naturupplevelser i sin närmiljö är en del av den livskvalitet som många söker och som gör vår del av regionen attraktiv både för de som har sin hembygd här och för de som i framtiden väljer att bosätta sig här.

Edsviken är en övergödd havsvik med utbredd syrgasbrist på bottenarna och stort utläckage av näring från sedimenten. Även flera miljögifter återfinns i höga halter i Edsviken. Tillförseln av näringsämnen och miljögifter sker till stor del via dagvatten från urbana/hårdgjorda ytor och från förorenade markområden. Avrinningsområdet, ca 62 km², består till största delen av bebyggda områden och stora trafikleder. Viken ligger inom kommunerna Sollentuna, Danderyd och Solna men avrinningsområdet (påverkansområdet) omfattar även Sundbyberg, Järfälla och Stockholm.

Kommunerna i Edsvikens avrinningsområde (Sollentuna, Danderyd, Järfälla, Solna, Sundbyberg och Stockholm, genom Stockholm Vatten och Avfall AB) har tillsammans med Länsstyrelsen sedan 2005 bedrivit ett samarbete för att förbättra miljösituationen i Edsviken. Arbetet sker i enlighet med EG:s ramdirektiv för vatten, det s.k. vattendirektivet. Enligt det ska vattenvårdsarbetet ske avrinningsområdesvis och i samverkan mellan kommuner, länsstyrelsen och gärna andra aktörer. Genom att förankra det fortsatta arbetet i respektive medverkande kommun med ett politiskt beslut som godkänner samarbetet, dess mål och kostnader, utgör Edsviken Vattensamverkan en plattform för vattenvården inom avrinningsområdet.

Gemensamma mål – gemensamt ansvar

Boende och verksamma inom Edsvikens avrinningsområde har alla ett ansvar för naturresursen vatten. Det är angeläget och nödvändigt att fortsätta vattenvårdssamarbetet för att främja en förbättrad vattenkvalitet i Edsviken och tillrinnande vattendrag. Med hjälp av gemensamma mål och syften (se nedan) kan Edsviken Vattensamverkan skapa en samsyn som respektive kommun (avtalspart) kan gå vidare med i arbetet med åtgärder. Genom att fortsätta samverka kan resursanvändningen optimeras utifrån kostnads- och miljöeffektivitet. I ett kommungemensamt arbete kan även samverkan med andra viktiga aktörer i samhället som näringsliv, föreningsliv, utbildningsväsende, myndigheter och andra statliga instanser optimeras.

Mål och inriktning

Det övergripande målet är att Edsviken ska nå god ekologisk och god kemisk status senast år 2039 respektive år 2027, i enlighet med satta miljö kvalitetsnormer. Målet ansluter till EG:s (EU:s) vattendirektiv (2000/60/EG).

För att främja måluppfyllelse ska Edsviken Vattensamverkan primärt:

- Bedriva miljökontroll enligt ett antaget program för Edsviken.
- Ta fram underlag för planering av förbättringsåtgärder.
- Utbyta erfarenheter och dela goda exempel.
- Sprida gemensam information, exempelvis genom rapporter och Edsviken Vattensamverkans hemsida.

Organisation, administrativa rutiner och översiktliga direktiv

Samarbetet organiseras enligt följande:

- Det fortsatta arbetet i Edsviken Vattensamverkan föreslås omfatta fyra år (2025 – 2028) som efter denna period förlängs tillsvidare, till endera avtalspart säger upp avtalet.
- Samverkan mellan kommunerna formaliseras genom ett politiskt beslut som godkänner samarbetsformen enligt samarbetsavtalet ("Avtal om samarbete kring vattenvården i Edsvikens avrinningsområde, i form av Edsviken Vattensamverkan") och detta dokument ("Beskrivning av Edsviken Vattensamverkan och översiktliga direktiv").
- Den politiska styrgruppen leder arbetet i Edsviken Vattensamverkan. En ledamot med ersättare från respektive avtalspart skall löpande utses. Såväl ledamöter som ersättare i styrgruppen för Edsviken vattensamverkan förväntas delta i de möten, exkursioner och event som beslutats av styrgruppen. Den politiska styrgruppen ansvarar för att återrapportera vattensamverkans arbete till respektive kommun.
- Det löpande arbetet organiseras med en arbetsgrupp med minst en tjänsteman från respektive avtalspart. Arbetsgruppens uppdrag är att ta fram en verksamhetsplan och att genomföra arbetet i enlighet med verksamhetsplanen. Efter beslut av styrgruppen kan även andra uppdrag inom ramen för samverkans syften tillkomma. Arbetet ska utgå från vattendirektivet och ska utgöra ett stöd för respektive kommuns planering av åtgärder.
- Sollentuna kommun har för Edsviken Vattensamverkans räkning ett samordnande ansvar som inkluderar administration, ekonomihantering och hemsidauppdatering. Sollentuna kommuns kostnader för arbetet bekostas av den gemensamma samverkansbudgeten. Sollentuna kommun ska minst en gång per år lämna en ekonomisk redovisning över verksamheten och årligen redovisa arbetsgruppens förslag till budget för kommande år.
- Länsstyrelsen ingår i samarbetet som adjungerad med sitt ansvar för regional samordning och som länk till vattenförvaltningen i norra Östersjöns vattendistrikt.

Gemensamma åtaganden

Arbetet ska utgå ifrån en årlig verksamhetsplan. Parterna i samarbetet ska bedriva miljökontroll enligt ett antaget program för Edsviken. Resultaten ska användas till att identifiera åtgärdsbehov och i Edsviken följa upp den samlade effekten av genomförda åtgärder. Kostnaderna för arbetet inom samverkan ska fördelas på parterna enligt överenskommen kostnadsfördelningsprincip (enligt nedan).

Kostnadsfördelningsprinciper

Kostnaden per år, om 550 000 kronor, för åren 2025-2028, fördelas enligt nedan.

Kostnad per avtalspart uttryckt i procent och kronor

Sollentuna	42 %	231 000 SEK
Danderyd	22 %	121 000 SEK
Stockholm Vatten och Avfall AB	22 %	121 000 SEK
Järfälla	6,6 %	36 300 SEK
Solna	4,2 %	23 100 SEK
Sundbyberg	3,2 %	17 600 SEK

Kostnaden fördelas på ingående parter enligt samma kostnadsfördelningsprincip som föregående avtal. Kostnadsfördelningsprincipen bygger på bedömd påverkan på Edsviken.

Efter de första fyra (4) åren ska kostnaden (550 000 kronor) justeras årligen baserat på K21 (tidigare K84) faktorprisindex för konsulttjänster. Justeringen ska ske under januari månad varje år med basmånad december 2024.

För genomförande av åtgärder svarar respektive kommun för såväl genomförande som finansiering om ej annat avtalas av styrgruppen för Edsviken Vattensamverkan.